

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Enhed: CPR-Administrationen

Sagsbeh.: Grete Kongstad

Koordineret med:

Sagsnr.: 2023 - 2147

Dok. nr.: 612750

TALEPAPIR

Det talte ord gælder

Den 19. september 2023 kl. 15.35-16.35, Folketingets lokale 2-080

Antal ord: 1178, 9 min.

Tale til samråd A, B og C om juridisk kønsskifte til mindreårige

Samrådsspørgsmål A:

”Vil ministeren i lyset af den tidligere socialdemokratiske regerings planlagte lovforslag fra 2020 om at tillade børn at skifte juridisk køn uanset alder – et forslag, der aldrig blev fremsat på grund af et folketingsvalg – redegøre for, hvordan Indenrigs- og Sundhedsministeriet nu tilsyneladende kan foretage en administrativ ændring i praksis vedrørende juridisk kønsskifte for mindreårige uden om den lovgivende forsamling? Vil ministeren desuden redegøre for, om der med denne praksisændring er tale om en omgåelse af Folketinget og den demokratiske proces? Der henvises til Indenrigs- og Sundhedsministeriets brev til Indenrigsudvalget af 11. august 2023, jf. INU alm. del – bilag 37.”

Samrådsspørgsmål B:

”Vil ministeren præcisere, om ministeren mener, om EMRK skal stå over, ved siden af, eller under dansk lovgivning i forhold til juridisk kønsskifte?”

Samrådsspørgsmål C:

”Kan ministeren redegøre for, hvad ministerens holdning er til juridisk kønsskifte for børn og unge under 18 år?”

Spørgsmål A er stillet den 17. august 2023 efter ønske fra Mikkel Bjørn (DF).

Tak for spørgsmålene.

Spørgsmål A og B vedrører en juridisk problemstilling – nemlig forholdet mellem en dansk lov og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Derfor vil jeg tillade mig at besvare de to spørgsmål under et.

Spørgsmål C vedrører min politiske holdning som minister til juridisk kønsskifte for mindreårige.

Det vil jeg derfor besvare særskilt.

Jeg kan dog allerede nu oplyse, at juridisk kønsskifte til mindreårige er et spørgsmål, som vi kommer til at se på i regeringen.

Når regeringen har drøftet spørgsmålet, vil jeg som minister kunne tilkendegive regeringens holdning til spørgsmålet.

Jeg kan også oplyse, at det ligger fast, at regeringen ønsker at overholde Danmarks internationale forpligtelser.

Det leder mig videre til besvarelsen af spørgsmål A og B.

Der bliver i spørgsmål A spurgt til, hvordan Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan foretage en administrativ ændring i praksis vedrørende juridisk kønsskifte for mindreårige uden om Folketinget.

Der bliver også spurgt til, om det er udtryk for en omgåelse af den demokratiske proces.

I spørgsmål B spørges til min holdning til, om den Europæiske Menneskerettighedskonvention – EMRK – skal stå over, ved siden af eller under dansk lovgivning i forhold til juridisk kønsskifte.

Lad mig starte med det sidste spørgsmål:

Det er min opfattelse, at vi på dette område – som på alle andre områder – skal overholde vores internationale forpligtelser.

I forhold til spørgsmålet er det også relevant at være opmærksom på, at EMRK er inkorporeret i dansk ret.

EMRK er med andre ord af Folketinget gjort til en del af dansk lovgivning.

Indholdet af vores internationale forpligtelser på dette område, har jeg oplyst om i mit brev af 11. august 2023 til Folketingets Indenrigsudvalg.

Det fremgår således af rapporten fra den tværministerielle arbejdsgruppe for LGBTI fra august 2020, at det på baggrund af den seneste praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol og oplysningerne om behandlingstilbuddene, der gives til mindreårige i sundhedsvæsenet, er mest nærliggende at antage, at hvis en transkønnet person under 18 har fået tilbudt og har undergået kønsmodificerende behandling, vil den pågældende også i henhold til artikel 8 i EMRK have en ret til at få tildelt nyt personnummer og få ændret afledte dokumenter.

Det er også vurderingen, at det ikke kan udelukkes, at det vil blive fundet i strid med EMRK artikel 8, hvis der uden for den førstnævnte situation – altså behandlingssituationen – ikke er mulighed for efter en konkret vurdering at dispensere for kravet om at være fyldt 18 år for at få tildelt nyt personnummer begrundet i en oplevelse af at tilhøre det andet køn.

Gælder en dispensationsadgang alene for personer, der har gennemført hormonbehandling eller øvrig kønsmodificerende behandling, kan der rejses spørgsmål om, hvorvidt der indirekte indføres et krav om behandling for at kunne få tildelt nyt personnummer begrundet i en oplevelse af at tilhøre det andet køn.

Det er således vurderingen, at det følger af Danmarks internationale forpligtelser, at en mindreårig kan have adgang til juridisk kønsskifte.

Som det videre fremgår af mit brev af 11. august 2023 til Folketingets Indenrigsudvalg, blev Indenrigs- og Sundhedsministeriet i forbindelse med ministeriets overvejelser om mulige lovgivningsmæssige modeller for juridisk kønsskifte for mindreårige i sommeren 2023 af Justitsministeriet gjort opmærksom på, at Danmarks internationale forpligtelser efter EMRK i relevant omfang skal inddrages ved behandlingen af konkrete ansøgninger fra mindreårige om juridisk kønsskifte.

Det gælder uanset ordlyden af CPR-lovens § 3, stk. 7, 3 pkt., der fastlægger en aldersgrænse på 18 år for juridisk kønsskifte.

Det retter vi i Indenrigs- og Sundhedsministeriet selvfølgelig ind efter.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt EMRK skal stå over, ved siden af eller under dansk lovgivning i forhold til juridisk kønsskifte, kan jeg henvise til Justitsministeriets besvarelse af 15. september 2023 af spørgsmål nr. 31 fra Folketingets Indenrigsudvalg, hvor der er redegjort generelt for betydningen af EMRK i situationer, hvor der foreligger en konflikt mellem Danmarks forpligtelser efter EMRK og en dansk lov.

Jeg kan tilføje, at jeg i mit brev af 11. august 2023 til Folketingets Indenrigsudvalg har lagt forholdene frem, som de er.

Det fremgår således af brevet, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet havde den forståelse af rapporten fra den tværministerielle arbejdsgruppe for LGBTI fra august 2020, at spørgsmålet om gennemførelsen af Danmarks internationale forpligtelser skulle afvente en senere gennemførelse ved lov.

Det havde bl.a. baggrund i, at rapporten fra den tværministerielle arbejdsgruppe forholdt sig til forskellige modeller for, hvordan juridisk kønsskifte for mindreårige kunne gennemføres ved lov.

Det fremgik ikke eksplicit af rapporten, at Danmarks internationale forpligtelser i relevant omfang skulle inddrages i forbindelse med den konkrete behandling af ansøgninger om juridisk kønsskifte fra mindreårige, uanset om der blev gennemført lovændringer eller ej.

Som sagt skal vi selvfølgelig overholde vores internationale forpligtelser. Derfor har Indenrigs- og Sundhedsministeriet også beklaget, at ministeriet ikke på et tidligere tidspunkt har været opmærksom på betydningen af Danmarks internationale forpligtelser efter EMRK.

Det retter vi nu op på.

Efter drøftelse med Justitsministeriet har Indenrigs- og Sundhedsministeriet besluttet at genoptage de sager, hvor Indenrigs- og Sundhedsministeriet har givet afslag på juridisk kønsskifte til personer under 18 år.

Det drejer sig om 16 sager i perioden 2014-2023.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet er også i færd med i dialog med Justitsministeriet at foretage de nødvendige tilpasninger i forhold til tilrettelæggelsen af den konkrete sagsbehandling.

Jeg kan derfor ikke sige så meget mere om den konkrete sagsbehandling på nuværende tidspunkt.

Endelig har Justitsministeriet anbefalet, at CPR-loven ændres, så ordlyden bringes i overensstemmelse med artikel 8 i EMRK.

Jeg bliver også spurgt til min holdning som minister til juridisk kønsskifte for mindreårige.

Jeg vil gerne indledningsvist gentage, at det er regeringens holdning, at vi selvfølgelig skal overholde Danmarks internationale forpligtelser.

Som nævnt har Justitsministeriet anbefalet, at CPR-loven ændres, så ordlyden bringes i overensstemmelse med artikel 8 i EMRK.

Juridisk kønsskifte til mindreårige er således et spørgsmål, som vi kommer til at se på i regeringen.

Når regeringen har drøftet spørgsmålet, vil jeg som minister kunne tilkendegive regeringens holdning til spørgsmålet.